

Kedves Hallgatók!

A legutóbbi óramegbeszélésen elhangzott információkat küldöm írásban:

Szabadon választható tárgyként meghirdettük Önöknek az OTKA Köztérkutatás (városantropológia) órát. Az óra szeminárium, ezért az első bevezető órák után csoportbontás szükséges. (Minden csoportban 10-10 hallgató.)

Az első, bevezető órák (mindenkinek: szeptember 14, szeptember 21, szeptember 28.) csütörtökön reggel 8.00-9.30 között lesznek a C/1. 308-as teremben.

**Csoportbontás után a Neptunban egy-egy oktatóhoz rendeljük Önöket.** Az órák további időpontjait az adott oktatóval történő megbeszélés alapján, csoportonként egyénileg szervezzük.

- Dobák Judit órái: csütörtökönként reggel 8.00-9.30 között C/1. 308., illetve a vállalt feladattól függően egyéni egyeztetéssel lehetnek terepmunka időpontok.
- Bognár László órái: C / 1 épület II: em. 201 (Simon) terem  
szept. 14. (csütörtök) 08.00-10.00  
szept. 30. (szombat) 09.30-17.30  
okt. 5. (csütörtök) 10.00-12.00  
dec. 1. (péntek) 10.00-18.00  
dec. 15. (péntek) 10.00-18.00
- Török Zsuzsanna esetében az oktatóval kell egyeztetni.

Szeptember 21-én, elkészítjük a csoportbontást. Aki szeretne egy-egy oktatóhoz kerülni, szerda estig írja meg emailben ([judit.dobak@uni-miskolc.hu](mailto:judit.dobak@uni-miskolc.hu) címre). Aki nem írja meg, órán osztom be a maradék helyekre.

Az óra leírása:

#### **Tantárgy feladata és célja:**

Az elsősorban antropológiai, de módszerénél és megközelítésmódjánál fogva interdiszciplináris (vagyis több tudományterületet is érintő) kutatás posztoszocialista városokban vizsgálja a társadalom által tartalommal megtöltött közteret. A vizsgálat helyszínei: Avas-dél lakótelep, Kazincbarcika, Tiszaújváros.

A kutatás központi fogalma a köztér. A köztér olyan nyílt, bárki által használható terület, amely városi szövetben aktívan jelen van, körül határolható, vagyis van olyan fizikai határa, amelyet szemmel láthatóan el lehet választani a környezettől. A tér lehet konkrét közigazgatási névvel ellátott tér, de lehet házak, utcák, vagy egyéb tájfeldrajzi vagy műtárgy által határolt teresedés is, függetlenül attól, hogy visel-e társadalmilag deklarált nevet.

A kutatásnak számos kulcsfogalma közül néhány: közterület, a közösen használt tér, a nyilvános tér, térhasználat, a tér és a társadalom kapcsolata, a tér kommunikációja, a térről való kommunikáció, a tér mint kommunikációs fél, a tér szimbolikus tartalmai, a tér történelme, a tér virtuális világban való másodlagos élete, a tér funkciói, a tér használói, tér és egyén – tér és közösség kapcsolata.

A hallgatók az első órákon a kutatáshoz elméleti és módszertani bevezetőt kapnak, majd három különböző oktatóval, három megközelítésmódban lesz lehetőség a kutatásban való részvételre.

Minden hallgatónak egyénileg vagy csoportosan egy önálló témát kell kidolgoznia. A félév során a helyszínen (terepen) is kell kutatást, megfigyelést, elemzést végezni.

**BOGNÁR LÁSZLÓ CSOPORTJA:** Négy téma feldolgozása Kazincbarcika belvárosával kapcsolatban:

1. A két játszótér - a Főtéri játszótér (Mátyás király útra nyílik) és a Nagy játszótér (a Remény fája mellett) – megítélése a játszótéreket használók részéről. A két játszótér megítélésének különbségei, látászögei. A két játszótér használóinak leírása, a szignifikáns különbségek jelzése.
2. Az Egressy Béni út két végén álló iskola – az Irinyi János Református Oktatási Központ és a Szalézi Szent Ferenc Gimnázium különbségei. Az iskolák megítélése diákjai és tanárai részéről.

Az diákok iskolán kívüli életének összehasonlítása (helybéliiek-beutazók, az iskola és az otthonuk közt mivel töltik az időt, mennyire kötődnek Kazincbarcikához).

3. A „KolorCity Kazincbarcika” projekt megítélése a Május 1. út, a Jószerencsét út, a Mátyás király út által határolt városnegyedben. Mennyire ismert az ottlakók körében, milyen az ottlakók megítélése a projektről, milyen azoknak a házaknak a lakói részéről a megítélése, akik az érintett házak valamelyikében laknak?
4. Az Egressy Béni út szobrainak és környező tereinek (kihasasodásoknak) a megítélése a terecskék látogatói részéről, az Egressy út lakóinak a részéről.

**A feldolgozás módja:** 1. fényképetűd vagy rövid antropológiai filmmontázs a választott helyszínről és annak látogatóiról, rövid írásos kommentár a felvételekhez, 2. riport az megkérdezettekkel (a riport szöveges változatban is szükséges), rövid kommentár a riportokhoz 3. rövid leírások az környezetről és az ott élőkről és az ott tartózkodó emberekről.

órák:

**DOBÁK JUDIT CSOPORTJA:** Öt téma feldolgozása:

5. „Ilyen volt-ilyen lett.” Régi (1950-től 2000-ig) közteret ábrázoló fotók felkutatása, és a fotó elkészítésének ismételése. A hallgatók családi fotókat felkutatva, ismételten elkészíti a fényképet a mai állapotról, lehetőleg ugyanolyan beállításokat alkalmazva. Három helyszín: Avas-dél lakótelep, Kazincbarcika vagy Tiszaújváros helyszíneken. Fotókat adatközlőktől is felkutathat a hallgató, de használhatja a Fortepan.hu-n megjelenő képeket, vagy bármely jogtisztán beszerezhető képet. A feladat a két fotó bemutatása, és egy rövid elemzés készítése a fényképkészítés módjáról, a bemutatott köztér változásáról.
6. „Tilos az átjárás!” Hogyan szabályozzuk a köztereink használatát? A feladat részben vizuális kommunikáció, részben vizuális antropológiai megközelítést igényel. A feladatban helyszíni megfigyeléssel kell a területet tiltó, engedélyező, vagy éppen csalogató vizuális elemeket dokumentálni, elemezni, és megfigyelni. Hogyan „olvassák”, hogyan használják a város lakói a köztereket. A fent leírt három helyszínen lehet a vizsgálatot elvégezni.
7. A szocialista városok egyik emblémája a panel, az úgynevezett „magas falu”. A kutatás során interjúkat kell készíteni a fent említett helyszíneken található panelházak egyikében. Megvizsgálni, hogy a házon belül milyen kapcsolatháló létezik, milyen segítség, kölcsönös szívességek, és milyen közös együttlétek, esetleg konfliktusok jellemzik a ház lakóit, illetve a panelház közösségét?
8. Tiszaújváros online reprezentációja. A feladat megvizsgálni, hogy a város lakói hogyan jelenítik meg a közösségi tereket, miről és milyen formában beszélnek a közösségi térrel kapcsolatban? Elemző esszé készítése az online közösségi oldalakon megjelenő tartalmak alapján.
9. „Térképek a fejünkben”: Mentális térképek felvétele és elemzése Tiszaújvárosban, Kazincbarcikán vagy az Avas-dél lakótelepen. A tér észlelése, megélése és a fizikai jellemzői között különbségek lehetnek. Változhat a képünk egy adott térről annak megfelelően, hogy milyen emlékeink, érzéseink, tapasztalatok kötődnek hozzá. Ebben a feladatban egy-egy adatközlővel kell térképet rajzoltatni a kiválasztott helyszínen. A feladat a rajz felvétele és elemzése. (Aki ezt a feladatot választja, adok hozzá megfelelő elméleti felkészítést.)

**A feldolgozás módja:** témánként változó, de kötelező a helyszínek egyikére elmenni, ott megfigyelést végezni, interjút készíteni és ebből egy elemző dolgozatot írni.

**TÖRÖK ZSUZSANNA CSOPORTJA:** Négy téma feldolgozása az Avasi lakótelepen, Kazincbarcikán vagy Tiszaújvárosban:

10. Városi megújulás a művészetek és a kultúra segítségével:
11. Hogyan járulnak hozzá a lakosok által kezdeményezett kulturális és művészeti kezdeményezések a városrészek megújulásához és a város identitáshoz? Milyen kihívásokat és előnyöket jelent a kulturális örökség megőrzése a gyorsan változó városi környezetben?

12. 2. Közösségi média és közösségi szerepvállalás a városi revitalizációban: A közösségek és szervezetek közösségi médiaplatform-használata a városi közösségekben, digitális történetmesélés és helymegjelölés: annak vizsgálata, hogy az online média és a digitális történetmesélés hogyan járul hozzá az újjáéledő városi negyedek vagy városrészek imázsának kialakításához.
13. 3. Közösségi elkötelezettség és részvétel: Innovatív ötletek, társadalmi tőke és városi közösségek, közösségi alapú szervezetek szerepe a közösségépítésben és a városi közösségek fejlődésében.
14. 4. Nyilvános terek és használatuk

**A feldolgozás módja:** 1. fényképsorozat a választott helyszínről és annak látogatóiról, rövid írásos kommentár a felvételekhez/az online közösségek vizsgálatakor elemzés a csoport vizuális anyagairól, kommunikációjáról. 2. 6-8 interjú a témával kapcsolatban.

Egyeztetni az oktatóval az alábbi emailcímeken lehet, minden egyebet a szeptember 21-i órán megbeszélünk.

[laszlo.bognar@uni-miskolc.hu](mailto:laszlo.bognar@uni-miskolc.hu)

[judit.dobak@uni-miskolc.hu](mailto:judit.dobak@uni-miskolc.hu)

[zsuzsanna.torok@uni-miskolc.hu](mailto:zsuzsanna.torok@uni-miskolc.hu)

Üdvözlettel,  
Judit